

АГАТА КРИСТИ ФЕНЕРЪТ

Превод от английски: Веселин Иванчев, 1995

chitanka.info

Беше една несъмнено стара къща. Целият площад беше стар, с онова излъчване на превъзходство и достойнство от отминали времена, които често витаят в старите катедрални градове. Номер деветнадесет правеше впечатление с това, че беше най-старата постройка между старите. Излъчваше истинска патриархална строгост. По-сива от най-сивите, по-надменна от надменните, по-студена от най-студените. Доминираше над останалите неприветлива, негостоприемна и белязан; с онова особено униние, което е характерно за дълго пустеещите къщи.

Във всеки друг град веднага биха й лепнали етикета „къщата на привиденията“, но в Уейминстър нямаха склонност към духовете и гледаха на тях като на нещо не особено почитено, освен в случаите, в които те не бяха притежание на „добро провинциално семейство“. И така, за номер деветнадесет никой не говореше като за свърталище на духове, но година след година тя оставаше „ЗА ПРОДАН ИЛИ ПОД НАЕМ“.

Мисис Ланкастър погледна къщата с одобрение, докато паркираше колата си. Приказливият посредник бе в крайно приповдигнато настроение от мисълта, че номер деветнадесет можеше да отпадне от тефтерите му. Пъхна ключа в бравата, без да прекъсва хвалебствията си.

— Откога е необитаема? — интересува се мисис Ланкастър, прекъсвайки твърде безцеремонно словоизлиянията му.

Мистър Радиш (от „Радиш и Фоплоу“) леко се обърка.

— Хм... ъъ... от известно време — отвърна угоднически той.

— Така си и мислех — каза сухо мисис Ланкастър.

Слабо осветеният хол бе студен, и то злоещо студен. Някоя жена с по-голямо въображение може би би потреперила, но тази тук бе пословично практична. Беше висока, с тъмни, леко прошарени кестеняви коси и доста студени сини очи.

Тя обходи къщата от тавана до мазето, задавайки от време на време уместни въпроси. Когато огледът завърши, върна се обратно в една от стаите, които гледаха към площада, и се обърна към посредника с решителен вид.

— Какво не е наред с къщата?

Мистър Радиш бе хванат натясно.

— Разбира се, всяка необзаведена къща изглежда малко безрадостно — опита се вяло той да отбие атаката.

— Глупости — отвърна мисис Ланкастър. — Наемът е смешно нисък за подобна къща, съвсем нищожен. Трябва да има някаква причина. Предполагам, свърталище на духове?

Мистър Радиш нервно потрепна, но не каза нищо.

Мисис Ланкастър го изгледа изпитателно. След малко продължи:

— Всичко това са глупости. Не вярвам в призраци и тем подобни. Колкото до мен, това не би повлияло на решението ми дали да наема къщата. Но слугите за съжаление са лековерни и лесно се плашат. Бъдете така добър да ми кажете какво точно се предполага, че витае из къщата?

— Аз... въз... наистина не знам — измънка посредникът.

— Сигурна съм, че знаете — каза дамата тихо. — Не мога да наема къщата, без да знам. Какво е било? Убийство?

— О, не! — възкликна мистър Радиш, шокиран от мисълта за нещо до такава степен чуждо на почителността на площада. — Само... само едно дете.

— Дете?

— Да.

— Не знам точно историята — продължи той с нежелание. — Разбира се, има най-различни версии, но ми се струва, че преди тридесет години човек на име Уилямс е наел номер деветнадесет. Не се знаело нищо за него, не държал прислуга, нямал приятели и рядко излизал през деня. Имал едно дете, мъничко момченце. След като прекарал тук два месеца, заминал за Лондон и още не бил стъпил в големия град, когато бил разпознат като един от търсените от полицията хора заради някакво обвинение, какво точно и аз не знам. Макар че трябва да е било нещо голямо, защото той предпочел да се застреля, отколкото да се предаде. Междувременно детето живеело самичко тук в къщата. То имало храна за известно време и ден след ден очаквало баща му да се върне. За жалост било му внушено, че при никакви обстоятелства не трябва да излиза от къщата или да разговаря с когото и да било. Било малко, слабо и болнаво същество и дори не си помисляло да наруши тези указания. Съседите не знаели, че баща му е заминал и често нощно време чували как то риде. — Мистър Радиш направи пауза. — И, хм, детето умряло от глад — завърши той с тон, все едно съобщаваше, че навън е завалял дъжд.

— Предполага се, че духът на детето обитава къщата, така ли? — попита мисис Ланкастър.

— Всъщност историята няма никакви последствия — побърза да я увери мистър Радиш. — Никой *не е видял нищо*, но хората казват, абсурдно е, разбира се, че чуват детето да плаче.

Мисис Ланкастър се приближи до входната врата.

— Къщата много ми хареса — каза тя. — За тази цена няма да намеря нищо по-добро. Ще премисля още веднъж и ще ви съобщя.

— Изглежда много ведра, нали тате?

Мисис Ланкастър огледа с одобрение новото си владение. Весели килимчета, добре излъскани мебели и всякакви дреболии напълно бяха променили мрачния облик на номер деветнадесет.

Разговаряше с един слаб, приведен мъж с отпуснати рамене и деликатно, загадъчно лице. Мистър Уинбърн и дъщеря му никак не си приличаха. И наистина едва ли би могло да се измисли по-ярък контраст между нейната крайна практичност и неговата мечтателна унесеност.

— Да — отвърна той с усмивка. — Никой дори не би си и помислил, че къщата е свърталище на духове.

— Тате, недей да говориш глупости! Освен всичко, това ни е и първият ден тук.

Мистър Уинбърн се усмихна.

— Много добре, скъпа, ще се съгласим, че няма подобни неща като призраци.

— И моля те — продължи мисис Ланкастър, — не споменавай и дума пред Джеф. Той има такова въображение.

Джеф беше малкият син на мисис Ланкастър. Цялото семейство се състоеше от мистър Уинбърн, овдовялата му дъщеря и Джефри.

Дъжд беше започнал да барабани по прозорците — туп-тап, туп-тап.

— Чуваш ли? — попита мистър Уинбърн. — Не ти ли звучи като ситни стъпки?

— По-скоро като дъждовни капки — отвърна мисис Ланкастър с усмивка.

— Но това... *това* са стъпки — викна баща ѝ, накланяйки се напред, за да чуе по-добре.

Мисис Ланкастър му се изсмя.

Наложи се мистър Уинбърн също да се засмее. Пиеха чай в хола и той бе седнал с гръб към стълбата. В този момент обърна стола си, за да види какво става.

Малкият Джефри слизаше надолу доста бавно и невъзмутимо, с типичното детинско страхопочитание към непознати места. Стълбите бяха голи, от полиран дъб. Той се приближи и застана до майка си. Мистър Уинбърн леко потрепна. Докато малкият пресичаше хола, той ясно дочу други стъпки по стълбището, все едно че някой вървеше след Джефри. Стъпки, влачещи се с някаква особена болезненост. Сви скептично рамене. „Безспорно дъждът“ — помисли си той.

— Виждам кекс — отбеляза Джеф с удивително безпристрастния тон на наблюдател, който сочи някакъв интересен факт.

Майка му побърза да се съобрази с намека.

— Е, сине, харесва ли ти новия ни дом? — попита тя.

— Много — отвърна Джефри с щедро препълнена уста. — Хиляди, хиляди и хиляди пъти.

След това последно уверение, явно плод на най-дълбоко задоволство, той утихна, като единствената му грижа бе да омете кекса за възможно най-краткото време, докато някой друг не го е забелязал.

Излапвайки набързо и последната хапка, Джефри веднага се разбъбри.

— О, мамче! Джейн казва, че тук имало тавани. Мога ли веднага да отида да ги изследвам? И може би има тайна врата. Джейн казва, че няма, но аз си мисля, че би трябвало да има. Пък и знам, че има *тръби... тръби за водата*. — Лицето му светна. — Нали бих могъл да си поиграя с тях и... ах, мога ли да отида да видя бо-бойлера?

Той произнесе последната дума с такъв очевиден екстаз, че дядо му се засрами от себе си, защото тази несравнима детска радост извика във въображението му само представата за топла вода, която изобщо не е стоплена, и големи, безкрайни сметки от водопроводчика.

— Утре ще мислим за таваните, скъпи — каза мисис Ланкастър. — Вземи си кубчетата и направи една хубава къща или машина.

— Не ща да правя 'ъща.

— Къща.

— Нито къща, нито машина.

— Направи бойлер — подхвърли дядо му.

Джефри светна.

— С тръби?

— Да, с много тръби.

Дъждът продължаваше да вали. Мистър Уинбърн се заслуша. Да, това, което бе чул, сигурно бе от дъжда. Макар че звучеше като стъпки. Бе сънувал странен сън тази нощ.

Сънува, че върви през някакъв град, стори му се голям град. Но беше изцяло детски град, нямаше нито един възрастен човек, никой друг, освен деца, много деца. В съня му те всички се втурнаха, викайки: „Доведе ли го?“. Стори му се, че разбира какво го питат и поклати тъжно глава. Когато видяха това, децата се обърнаха и започнаха да плачат, ридаейки горчиво.

Градът и децата постепенно избледняха и той се събуди в леглото си, но плачът още звучеше в ушите му. Макар че бе напълно буден, той ясно го чуваше. Спомни си, че Джефри спеше на долния етаж, докато звуците на детското страдание се носеха над него. Той приседна и запали клечка кибрит. Изведнъж риданието секна.

Мистър Уинбърн не съобщи на дъщеря си за своя сън, нито за онова, което бе станало впоследствие. Беше убеден, че не е плод на въображението му и наистина по-късно бе чул същото нещо и през деня. Вятърът виеше в комина, но *това* беше отделен звук, ясен, добре отличим — тъжни, отчаяни, кратки ридания.

Той откри и че не е единственият, който ги чува. Дочу домашната прислужница да казва на камериерката: „... не ми се чини таз дойка да се грижи добре за младия господар Джефри. Изплакал си очите, а тя едва таз сутрин го чула“. Джефри слизаше на закуска и обяд, греещ от здраве и щастие. Мистър Уинбърн знаеше, че не Джеф плаче, а другото дете, чиито стъпки го бяха стряскали вече неведнъж.

Само мисис Ланкастър не беше чула нищо. Ушите ѝ навярно не бяха пригодени да чуват звуци от други светове.

Въпреки това тя също бе шокирана един ден.

— Мамче — каза жалостиво Джеф, — много ми се иска да ми разрешиш да си поиграя с онова малко момченце.

Мисис Ланкастър повдигна поглед от бюрото си и се усмихна:

— Кое момченце, миличък?

— Не му знам името. Беше на тавана, седнал на пода и плачеше, но веднага избяга, щом ме видя. Предполагам, че е срамежлив — отбеляза Джеф с леко презрение, — не като *голямо* момче. После, докато бях в детската, видях го да стои на вратата и да ме гледа как си строя. Погледна ме така самотно, като че искаше да играем заедно. Казах му: „Ела да правим мотор“, но той не ми отговори, само ме изгледа, все едно че вижда купчина шоколади, но майка му е казала да не ги пипа. — Джеф въздъхна. Явно някакви тъжни лични спомени го бяха налегнали. — Ама като я попитах Джейн, кое е това момче и й казах, че искам да си играя с него, тя ми отвърна, че няма никакво такова момче в къщата и да не разправям подобни измишльотини. Хич не я обичам тази Джейн.

Мисис Ланкастър се изправи.

— Джейн е била права. Няма никакво малко момче.

— Но аз го видях. О, мамче, моля те наистина, пусни ме да си играя с него, така ужасно самичък и нещастен изглеждаше. Навярно ще успея да го накарам да му стане по-добре.

Мисис Ланкастър тъкмо щеше да каже нещо, когато баща й поклати глава.

— Джеф, това момченце е наистина самотно — каза той много внимателно. — И ти сигурно би могъл да направиш нещо за него, но сам трябва да откриеш как, като в ребус, разбираш ли ме?

— Трябва сам да го направя, защото ставам вече *голям*, нали?

— Да, защото порастваш.

Когато момчето излезе от стаята, мисис Ланкастър се обърна нервно към баща си:

— Тате, това е вече прекалено. Да насърчаваш момчето да вярва в глупавите приказки на слугите!

— Никой от слугите нищо не му е казвал — рече кротко възрастният мъж. — Той е видял онова, което аз *чувам*, което и аз вероятно щях да видя, ако бях на неговата възраст.

— Но това са глупости! Защо аз нито чувам нещо, нито виждам?

Мистър Уинбърн се усмихна със странно примирена усмивка, но не каза нищо.

— Защо? — повтори дъщеря му. — И защо му каза, че би могъл да помогне на онова... онова нещо. Това е... това е съвсем невъзможно.

Старият я погледна със замислено лице.

— Защо не? — попита той. — Спомняш ли си този стих:

*И кой е на Съдбата светлият фенер
че своите деца да поведе, препъващи се в мрака?
Разбирането сляпо — отвърна им Небето.*

— Джефри притежава точно това, инстинктивното разбиране. Всички деца го имат. Загубваме го по-късно, когато пораснем, сами го отхвърляме от себе си. Понякога, когато доста остареем, слаби отблясъци отново достигат до нас, но фенерът свети най-ярко в детството. Именно затова считам, че Джефри би могъл да помогне.

— Не разбирам — промълви тихо мисис Ланкастър.

— Нито пък аз. Това момченце е в беда и иска да бъде освободено. Но как? Не знам, но е ужасно. Като си помисля как плаче от отчаяние... а е само едно *дете*

Един месец по-късно след този разговор Джефри се разболя тежко. Източният вятър бе станал доста суров, а той не бе много силно дете. Докторът поклати глава и каза, че случаят е извънредно тежък. Сподели повече с мистър Уинбърн и призна, че положението е съвсем безнадеждно.

— При каквото и да е стечение на обстоятелствата момчето никога не би могло да доживее до по-зряла възраст. Имал е сериозни проблеми с дробовете от много дълго време.

Мисис Ланкастър започна да осъзнава присъствието на другото дете едва когато започна да се грижи за Джеф. Хлипанията в началото се сливаха със звука на вятъра, но постепенно ставаха все по-ясни, все по-убедителни. Най-сетне тя ги чу в моментите на пълна тишина — детски ридания — приглушени, изпълнени с безнадеждност, сърцераздирателни.

Състоянието на Джеф се влошаваше непрекъснато и в своите бълнувания той отново и отново говореше за „малкото момче“.

— Искам да му помогна да се избави! Наистина искам! — викаше той.

След бълнуването изпадаше в летаргично състояние.

Джефри лежеше съвсем неподвижен, едва дишайки, потънал в забрава. Нищо друго не можеше да се направи, освен да се чака и безпомощно да се наблюдава. Настъпи една спокойна нощ, ясна и тиха, дори и без повей от вятър.

Изведнъж малкият се размърда. Очите му се отвориха. Погледът му се плъзна покрай майка му и се спря на отворената врата. Опита се да каже нещо и тя се наведе да долови думите му, изречени едва-едва.

— Добре, идвам — пошушна той и се отпусна обратно.

Ужас обхвана майката и тя се втурна към баща си. Някъде близо до тях другото дете се смееше. Весел, доволен, тържествуващ, звънлив смях огласи стаята.

— Страх ме е, страх ме е — простена тя.

Баща ѝ я обгърна с една ръка, сякаш да я запази. Внезапен порив на вятъра ги накара да потреперят, после бързо утихна и въздухът остана така неподвижен, както и преди.

Смехът секна и те доловиха лек шум, толкова слаб, че бе почти невъзможно да бъде чул. Постепенно стана достатъчно ясен, за да го определят. Стъпки, леки стъпки, които бързо се отдалечаваха...

Туп-тап, туп-тап, чуваха се добре познатите, запъващи се малки стъпки. Но сега със сигурност *други* стъпки внезапно се преплетоха с първите, доста по-бързи и леки.

Втурнаха се едновременно към вратата.

Надолу, надолу, надолу, точно покрай вратата, близо до тях, туп-тап, туп-тап продължаваха да звучат *заедно* невидимите стъпки на двете деца.

Мисис Ланкастър погледна като обезумяла.

— Те са *двама, двама!*

Внезапно, пребледняла от ужас, тя се обърна към детското креватче в ъгъла. Баща ѝ нежно я възпря и посочи навън.

— Виж — рече той.

Туп-тап, туп-тап — все по-тихо и по-тихо.

Накрая всичко утихна.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.